

Jasnovidný dědeček

K Šuterům jsem občas zašel na pivo. Opravdu jen občas, nejsem žádný hospodský typ ani pivař. Tak tomu bylo i nyní. Vracel jsem se domů z práce, té nekonečné nudy a otravných papírů, na které všichni jednou zajdem. Vzduch se ještě tetelil horkem letního dne, ale ve stínu kamenného mázhausu hospody byl příjemný chládek. Dosedl jsem na dřevěnou lavici, poručil si pivo a rozkoukával se v pološeru. Na druhém konci mázhausu proti malému oknu se zdvihla hlava a já si chvíli říkal: Je to on, nebo ne? Pak ale dotyčný zvedl ruku k pozdravu. Musel mě vidět lépe než já jeho v protisvětlu okna. Pokynul jsem hospodskému a přisedl k Danielovi.

- „To je ale náhoda, neviděli jsme se snad deset let! Jak se ti vede, kámo?“

- „Normálka. Žiju. A co ty?“

- „Pořád stejně, však víš. Bydlíme s Andulou na konci týhle ulice. Už dvacet let.“

Trochu se zarazil a podíval se na mě. Pak se trpce pousmál a odvrátil zrak k oknu. Tak ho to asi pořád ještě drží, pomyslel jsem si. Já, Daniel a Andula, jsme totiž byli spolužáci ze stavárny, nebo-li stavební průmyslovky na Chodském náměstí v Plzni. Holek bylo ve třídě jen pár a Andula z nich byla nejhezčí. Dan ji miloval, zoufale, a když mu dala košem, těžce to nesl. Asi mě musel tenkrát nenávidět. Ale je to už víc než dvacet let. Vlastně až do třetího jsme byli nejlepší kamarádi, občas jsem k nim chodil domů. Dan byl jedináček, jeho máma byla moc hodná ženská a vždycky pro nás našla něco dobrého k snědku. Táta byl trochu podivín a neustále nám s tajemným přízvukem něco vykládal o minulých životech a reinkarnaci, byl prý snad i členem nějakého spiritistického kroužku, zabýval se indickou filozofií a všelijakými těma okultními vědami. Syna nutil, aby cvičil jógu a chodil k Unitářům, či jak se ty všelijaké společnosti jmenovaly. Byl prostě trochu šíbnutej. Dan byl ale normální kluk, bezva kamarád až do té doby, co jsem začal chodit s Andulou. On byl vždycky tak trochu zamklkej a nesmělej. S holkama to prostě neuměl. Andula mi to později všechno řekla: jak jí vyznal lásku a celej se přitom klepal i jak se rozplakal, když mu řekla, že ho nemiluje, že miluje mě. Mně se Andula taky líbila, ale že bych byl do ní nějak zvlášť zamilovanej, to teda ne. To přišlo až později. Ono to tak už bývá, kdo se zabouchne první, je v nevýhodě a holky na něj kašlou a běhají za těma, co zas pro změnu kašlou na ně. Vlastně mě sbalila sama – ale ani jsem se moc nebránil. A s odstupem času musím říct, že to bylo mé životní ternó. Zato Dan měl smůlu. Ale to už je všechno pryč, určitě si našel nějakou jinou.

- „Jsi taky ženatý?“ zeptal jsem se ho.

- „Ne. Bydlím s tátou. Máma umřela předloni. A s tátou je to od té doby moc špatný. Už sotva leze. To víš, osmdesátka na krku. Myslím, že už dlouho nevydrží. Už ho nebaví žít, skoro nejlí a je hubený jak lunt.“

Nojo, Dan byl vlastně takovej vejškrabek, jeho máma ho měla dost dlouho a otcí už bylo taky hodně přes čtyřicet. Jeho rodiče mi oproti mým už tenkrát připadali spíš jako babi a děda.

- „Vzpomínám si, jak jsem k vám chodil. Tví rodiče byli moc fajn – takoví tolerantní. A ten byt byl taky krásný, s výhledem do Borskýho parku. Tam bydlíte pořád?“

- „Jo, ale nevím, jestli nás odtud nevystěhují. Barák město prodává nájemníkům a když si byt neodkoupíme, pomažem. Ale kde vzít milion a půl? Při mém platu by to znamenalo zadlužit se na zbytek života.“

- „Neříkej, že sis za ta léta nic nenaštrádal, když nejsi ženatý. A rodiče ti snad taky něco nechali?“

- „O tom mi vůbec nemluv - znals máho tátu, ne? Všechny prachy dal nějakým podvodníkům, co mu naslibovali, že na tom vydělá milion. Táta byl vždycky moc důvěřivý. Věřil všem možným nesmyslům. A s tím miliónem to začalo u jasnovidného dědečka. Pořád o něm mluvil.“

- „A co bylo s jasnovidným dědečkem?“

- „Ále, to jsem byl ještě na škole. Jednou k nám přivedl takovýho droboučkýho staříka, už jsem zapomněl, jak se jmenoval, a pořád kolem něj uctivě poskakoval. Vzal si nás stranou a šeptal: To je jasnovidný dědeček, všechny jeho předpovědi se vždycky do písmene vyplnily, tak ho dobře poslouvejte – bude nám věštit budoucnost! Máma se tenkrát naštvála a šla vedle do pokoje. Ale já jsem byl moc zvědavý, ten děda se mi líbil, měl taková pronikavá modrá očka a stále se usmíval. Táta ho uhostil, dlouho spolu rozprávěli o paralelních vesmírech a jiných podobných nesmyslech. Já jsem tomu nevěnoval žádnou pozornost – vždyť mě znáš, nikdy jsem na tohle nebyl, stačilo, že je jeden potrefenej v rodině, otec mi tyhle věci nadobro znechutil. Přesto jsem s napětím čekal na tu předpověď. Měl jsem k tomu svý důvody. No a když jasnovidnej dědeček odcházel, tak tak jen tak mezi řečí utrousil tu předpověď.“

- „No a co vám předpověděl?“

Dan pokrčil rameny:

- „V leccems se trefil. Mně řekl, že prožiju nešťastnou lásku – a to se mi taky v krátké době splnilo. Daniel se odmlčel a po chvíli pokračoval: - „No a pak mi řekl, že všechno dobře dopadne a že se šťastně ožením, budu mít dvě děti, že budu šéfem a podobný nesmysly.“

- „Co není, může být,“ já na to.

- „No jo, ale pak vyrukoval s tím, že mi po tátovi zůstane milión! Táta se šťastně usmíval a pokyvoval hlavou. Milión! Tenkrát před revolucí to byly nepředstavitelný prachy. Ale on tomu pevně věřil, bylo to na něm vidět. Jasnovidný dědeček se usmíval těma svýma šibalskýma očkama a pak zdvihl ukazováček:

- „Pozor na vlak! Vidím, že vás přejede vlak.“

Táta ztuhnul. Ale jasnovidný dědeček se pořád jen usmíval:

- „Vy to už ale vůbec nevlivníte! A bolet vás to taky nebude!“

Nebyl jsem z toho moudřej. Táta se kysele usmíval, dědeček ho bodře poplácal po zádech a zaklaply za ním dveře. Když jsem to vykládal mámě, útrpně se na nás dívala.

- „Takové nesmysly! Bezbolestné přejetí vlakem, milión! Kam jste, probůh, dali rozum? Už toho skřeta tady nechci nikdy vidět. Ani o něm slyšet!“

- „No a táta se začal vyhýbat vlakům. Všude jezdil autobusem. A taky začal strádat. Ale z toho jeho ubohýho platu a potom z tý penzičky? Uskrovněval se a se stovečkama chodil do spořitelny. Našetřil docela slušnou sumu, ale milión? Pak ale po devadesátém roce vládnul divokej kapitalismus, ceny šly nahoru a ten milión pořád v nedohlednu. Asi před pěti lety přišel za ním nějaký známý od spiritistů, že prý zakládá investiční společnost a kdo přednostně dá peníze, že na tom vydělá majland. Táta měl v té době našetřeno už skoro sto tisíc, a viděl v tom úžasnou

příležitost a naplnění předpovědi jasnoviného dědečka. No a před rokem ta povedená společnost totálně zkrachovala, nebo, což je ještě pravděpodobnější, ji někdo vytuneloval. Tátovi nezbylo vůbec nic. Nemá ani na pohřeb!“

- „Hm, to je smutná historie. Měl bys to reklamovat u toho jasnovidného dědečka!“

Daniel mávl rukou:

- „Ten už je dávno na pravdě boží. Ale co, na tátu se zlobit nemůžu, byly to jeho peníze a jeho to mrzí víc než mě. Je mi ho vlastně líto, sedí, smutně kouká, o jasnovidným dědečkovi už nemluví, pokyvuje hlavou a občas řekne, že bych se měl konečně oženit. Ale copak můžu? Kde bych s rodinou bydlel? Dokud táta žije, je to dobrý, na byt má uživatelský právo, ale až umře, tak se musím vystěhovat, nebo zaplatit. Něco jsem si sice našetřil, něco mám po mámě, ale chybí mi právě ten mizernej milión. Ale dost už hloupejch řečí. Připijme si. Jste s Andulou šťastní?“

- „ Je to dobrá ženská. Děti už nám odrůstají, máme se taky co ohánět. To víš, dnes to je všude natvrdo. Mládí v hajzlu, do důchodu daleko. Ale nestěžuju si. Vlastně se máme dobře.“

Dan pokyvoval hlavou.

- „Ty jsi ve všem uměl chodit, zato já byl vždycky smolař. Budu muset jít. Určitě se tu zas někdy uvidíme, našel jsem si nový flek u firmy, co sídlí tady kousek za rohem. Projekční kancelář. Ti mladí to tam mrskají na počítači, ale něco pořádného vymyslet – to musím já! Jdu za tátou, je tam celý den sám. Platím! A pozdravuj Andulu! A určitě se tu zas někdy potkáme.“

Zvedl se a odcházel. Chvilku se mi to všechno přemílalo v hlavě a pak jsem šel taky. Večer doma jsem všechno vyprávěl Andule.

- „Tak on se snad neoženil kvůli mně?“ podivila se.

- „Tak moc si zas nefandí. Vyrozuměl jsem, že kdyby mohl, tak se ožení. Třeba má nějakou už vyhlídnutou!“

- „Přála bych mu to, byl to vždycky hodnej kluk,“ řekla Andula.

Delší dobu jsem Dana neviděl. Až v listopadu jsem ho zas potkal v hospodě. Seděl zasmušile za stolem a kromě piva stála před ním i odlivka s rumem. Radostně jsem k němu zamířil a poplácal ho po rameni. Ani se nepohnul a smutně řekl:

- „Táta včera umřel.“

- „To je mi moc líto. Upřímnou soustrast.“

Přisedl jsem k němu a chvíli jsme oba mlčeli. Cítil jsem, že se potřebuje někomu svěřit, trochu se vypovídat.

- „Čekal jsem to. Poslední týden už vůbec nejedl. Ležel na posteli, ruce sepjaté a díval se do stropu. Co jsem s ním měl dělat? Do nemocnice zaboha nechtěl, ani doktora jsem nesměl zavolat. Chtěl umřít doma. Vzal jsem si dovolenou a seděl jsem u něj. Pořád měl starost, co bude se mnou, lítoval, že se ani vnoučat nedočkal, že nebudu mít kde bydlet, kam přijdou všechny ty věci po něm a takový ty řeči. Utěšoval jsem ho, ať nemá starost, že mám teď lepší místo a slušně vydělávám a na byt mi dají hypotéku. Usmál se smutně a povzdechl si:

- „S tím jasnovidným dědečkem nám to nějak nevyšlo,“ zašeptal. Seděl jsem u něj celou

noc, už sotva dýchal, viděl jsem, že se blíží konec. Po půlnoci se na chvíli probral, otevřel oči a uchopil mě za ruku:

- „Jasnovidný dědeček měl pravdu,“ radostně zašeptal a za chvíli dodýchal. Chudák, ani v poslední chvíli neprestal věřit těm svým bludům! Ale je to asi tak dobře, umřel spokojený a dokonce se mi zdálo, jako by se usmíval. Poplakal jsem si a zavolal doktora. Ten napsal úmrtní list a řekl:

- „Chybí mi tu nějaká diagnóza, na co se váš otec léčil?“ Nebyl jsem schopen mu kloudně odpovědět.

- „Nedá se nic dělat, musíme ho odvézt na patologii k pitvě,“ řekl. Pak mi doporučil pohřební službu Pietas, je prý velice solidní. Zůstal jsem u táty přes noc a páčil svíčky. No a dneska ráno ho odvezli. Takoví dva mladí funebráci. Pořád se klaněli.“ Danovi ukápla do piva slza. „Dej si jednu se mnou, čekám tu vlastně na tebe, zůstal jsem sám jak ten kůl v plotě. Pane vrchní, dvakrát velkého ruma!“

Nemohl jsem odmítnout.

- „Chtěl bych se s tvým tátou přijít rozloučit. Měl jsem ho rád, myslím si, že to byl dobrý člověk, i když trochu zvláštní. Kdy bude pohřeb?“

- „Zítra ráno to jdu vyjednat do kanceláře tý pohřební služby. Beru si volno, mám na to nárok. Odpoledne se tu zastavím ve stejnou dobu a přinesu parte. Moc nás na pohřbu nebude, ale udělat ho chci, táta si to zaslouží. A musí tam hrát živá muzika ten kousek z Dvořáka, co měl tak rád. I kdybych si na to měl půjčit,“ dodal a zasmušil se.

Doma jsem to vyprávěl Andule.

- „Tak vídíš,“ povídám, „s tou předpovědí jasnovidného dědečka mu to už vyjít nemůže. Jak můžou lidi věřit na takový blbosti! Milón! Ten na ulici nenajdeš – i když dneska už to není zas tak moc peněz, za to si pořídíš v Plzni tak lepší garsonku.“ Toho krásného bytu ale bude škoda a Daniela je mi líto!“

Andula jen přikyvovala.

- „Co se dá dělat, každý nemá štěstí jako ty, aby dostal půl baráku v restituci. Snad bys mohl Danovi nějak pomoci, znáš se přece s tím skvělým právníkem, ne?“

- „Tady ale není co řešit, buď si Dan půjčí od banky a zůstane, nebo se bude muset vystěhovat. Já zbytečný milión nemám.“

Druhý den jsem U Šuterů čekal netrpělivě na Dana. Přišel celý rozčilený a těžce dopadl na židli proti mně. Vytáhl z aktovky noviny, nalistoval v nich Černou kroniku, ukázal prstem na malou zprávičku a řekl:

- „Čti!“

Protože jsem neměl brýle, pomalu jsem slabikoval:

- „Včera v ranních hodinách došlo na železničním přechodu pod Fakultní nemocnicí Bory ke kuriózní dopravní nehodě. Nákladní vlak narazil do dodávky pohřební služby, která uvízla na přejezdu. Nikomu z obou zaměstnanců se nic nestalo, oba před tím vylezli z auta a snažili se ho odtlačit z kolejiště. Vlak dodávku převážející rakev s nebožtíkem zcela zdemoloval, škoda se

odhaduje na půl miliónu korun.“

Pohlédl jsem na Dana.

- „Tak už ti to došlo? To auto převáželo mého tátu! Přijdu dnes na Pohřební službu, tam už na mě čekali všichni v pozoru, ředitel si mě odvedl do své kanceláře a projevuje mi upřímnou soustrast. Usadil mě do křesla a že se mi strašně omlouvá, že při převozu došlo k nehodě. Chtěl jsem vědět všechny podrobnosti a tak mi je vylíčil. Pohřební služba prý najížděla z Doudlevecké třídy – možná, že to tam znáš – proti onkologickému oddělení na patologii, musí se přitom přejet železniční přejezd na trati do Doudlevec, je to kousek od nádraží Plzeň-zastávka. Normálně je tam zákaz vjezdu, výjimka platí jen pro vozy jedoucí na patologii, za ní je už závora, projet se tam nedá, takže kromě funebráků, sanit nebo aut zaměstnanců tam opravdu nikdo nejezdí. No a tomu řidiči tý černý dodávky to na tom přejezdu začalo podkluzovat - ona totiž včera ráno byla pěkná námraza – a pak jim chvilku motor a nemohli to nějak rozjet nebo nastartovat, co já vím, tak oba chlapci v černém vylezli a chtěli auto odtlačit z přejezdu. Taky jim to prý klouzalo, ale když zahoukal za zatačkou vlak, zpanikařili a šli od toho. Ten nákladáček jel dost pomalu, ale stejně to neubrzdl, auto nabral, to se převrátilo na bok a lokomotiva ho pěkně zmáčkla. Zeptal jsem se:

- „A co se stalo s mým tátou? Chci ho vidět!“

Ředitel si těžce povzdech, sepal ty své bílý funebrácký ruce a smutným hlasem mi sdělil, že tělo pana otce je ještě na patologii, že ho upravují, že bohužel při té nehodě rakev vyjela z nákladního prostoru, otevřela se a tělo nebožtíka vypadlo na koleje. Zůstal jsem na něj civět s otevřenou pusou.

- „A to ho ten vlak přejel?“

Zatvářil se jak při pohřbu – však na nich také řečnivá - a s dalším těžkým povzdechem vykoktal:

- „Bohužel, došlo k oddělení hlavy od trupu... Všechno je v zápisu na pitevně. Ale nebojte se, dáme tělo do pořádku, k poškození obličeje nedošlo, váš tatínek bude vypadat v rakvi úplně normálně, může být klidně vystaven při obřadu. Ještě jednou se moc a moc omlouváme, pro oba zřízence budou z toho vyvozeny důsledky a vám jako odškodnění nabízíme všechny naše služby včetně obřadu zdarma, můžete si vybrat tu nejdražší urnu, objednat věnce atd., atd.“

Já mu na to řekl:

- „Na to vám kašlu, jdu se teď podívat na svého tátu na soudní lékařství a o dalším se budeme bavit zítra.“

- „A byl jsi tam?“

- „Jo, prošel jsem si tam i okolí, kde se to stalo. Je to tam opravdu dost nepřehledný, měli by tam s tím něco udělat. Tátovi jsem tam odnesl i jiný oblek, košili a kravatu. Vytáhli ho z toho boxu, byl už upravený, ale stejně - ty hrozný stehy! Znovu jsem si pobřečel, když jsem se tak na něj díval a pak v těch slzách jsem ho zas viděl, jak se před smrtí usmívá a šeptá:

- „Jasnovidný dědeček měl pravdu!“

V tu chvíli mi všechno došlo a zamrazilo mě v zádech. Jo, jasnovidný dědeček měl pravdu! Ale vyplnilo se jen to špatný, nešťastná láska, bezbolestné přejetí vlakem... Ale kde zůstal milión, dvě děti...“

Přítel se trpce zasmál.

- „Já si musím dát panáka. Mám chuť se opít!“

- „Počkej, nech to na jindy! Ty musíš teď řešit pohřeb a jiné věci. Něco mě napadlo. Seber se a pojď se mnou. Mám jednoho kamaráda, právníka, něco s ním vymyslíme! A jdeme tam hned – ta záležitost nesnese odklad.“

Advokátní kancelář nebyla daleko, zavolal jsem tam a za deset minut jsme seděli u mého právníka. Všechno jsme mu vylíčili, jen s tím jasnovidným dědečkem jsme ho neotravovali. Advokát projevil Danovi soustrast, politoval ho a řekl:

- „Ta událost je pro vás jistě nemilá, ale na druhé straně může přinést i nějaké finanční kompenzace. Firma Pietas je určitě bohatá, funguje již nejméně deset let a o zákazníky nemá nouzi.“

Ironicky se pousmál.

- „Odhaduji tam roční obrat na nějakých dvacet-třicet miliónů, určitě si již přišla na pěkné jmění. A za chyby se musí platit! Představte si, že byste je zažaloval za poškození či dokonce zhanobení těla vašeho mrtvého pana otce, za neodpovědné služby a podobně. Kauza by se objevila v novinách s policejními fotografiemi zdemolovaného auta na přejezdu – s jejich logem! - samozřejmě a s rozbitou rakví – po takových senzacích novináři dneska jen pasou! To by značně poškodilo renomé firmy, která je v Plzni považována za nejsolidnější, a pokud vím, jsou tu přinejmenším ještě dva další pohřební ústavy, které by si takovou kauzou polepšily. Jestli chcete, budu vás v této záležitosti zastupovat a ještě dnes připravím všechny papíry na mimosoudní vyrovnání. Myslím, že to bude pro obě strany daleko nejlepší řešení. Zbývá jen určit výši částky. Já osobně navrhuji odškodnění pro svého klienta“ – usmál se na Daniela - „ve výši jednoho miliónu korun.“

Dan na něj civěl s otevřenou pusou a já se musel mimoděk usmát. Podívali jsme se po sobě.

- „Připravím papíry, budu potřebovat zprávy od policie, patologie, úmrtní list a další. Každopádně bychom se zítra mohli sejít s panem ředitelem - předpokládám, že je zároveň i majitelem pohřebního ústavu. V kolik hodin jste tam objednaný?“

Odcházel jsem s Danem. Jeho rozčilení se ještě vystupňovalo a třásl se mu ruce, když si zapaloval cigaretu.

- „Ani jsem nevěděl, že kouříš.“

Mávl jen rukou.

- „Zcela výjimečně, ale když se nemůžu opít...“

Na zastávce jsme se rozešli. Děkoval mi za toho právníka, jeho by nic takového nenapadlo.

Pohřeb Danova otce se konal přesně za týden. Řečnil samotný pan ředitel a dal si opravdu záležet. Kvarteto hrálo Dvořáka, ženské si utíraly slzy. Když jsme se ženou kondolovali Danovi, trochu se i pousmál. Už jsme věděli, že návrh na mimosoudní finanční vyrovnání byl přijat.

- „Já snad začnu věřit na osud,“ řekla mi Andula, když jsme za půl roku dostali od Daniela

pozvání na svatbu. A za rok jsme novomanžele potkali v Borském parku. Šťasný Dan tlačil široký kočárek s dvojčaty. Dali jsme se do řeči.

- „Představ si, že na tom přejezdu, kde se to stalo s mým tátou, už je světelná signalizace!“

- „Trochu pozdě, ne?“

- „A co v práci?“ zeptal jsem se mimo jiné.

Usmál se.

- „Udělali mě šéfem oddělení. Škoda, že se toho táta nedožil.“

- „A což teprve máma, dodal jsem.“

- „Ta by koukala!“

Jó, jasnovidný dědeček!

Radkovice, 30. 4. 2011

Zmizení Josefa M.

Josef M. se vracel od doktora v hluboké depresi. Nevnímal kolemjdoucí a když přecházel ulici, málem ho přejelo auto. Zaskřípěly brzdy a řidič ze staženého okénka na něj křiknul: „Kam to čumíš, ty vole?!“ Jen se trpce pousmál a šel nevšimavě dál. Na stanici tramvaje tupě zíral do chodníku a když konečně tramvaj přijela, proti svému zvyku usedl těžce na sedadlo a díval se z okna. Ne, nechtěl nikoho vidět, natož s někým mluvit. V hlavě se mu honily myšlenky, jak to udělat, aby se nikdo nic nedozvěděl. Přejel a loudal se zpátky ke své garsonce v činžáku na rohu. To bude taky problém, bytné dá zálohu alespoň na půl roku a řekne jí, že odjíždí někam na dovolenou nebo do lázní. Ty lázně by mu asi dali, ale má to cenu? Nejlépe bude, když někam zmizí, aby nikdo nevěděl kam. Dali mu nemocenskou, hospitalizaci by měl nastoupit za čtrnáct dní - nebylo lůžko, jako obvykle, a jeho záležitost zas tak nespěchá.

„Přišel jste dost pozdě,“ řekl mu lékař, „zkusíme chemoterapii, ale budu k vám upřímný, moc si od ní neslibujte, ty metastázy už nelze odstranit.“

„Inoperabilní,“ přečetl si v nálezku.

- „Kolik času mi zbývá?“ zmohl se na otázku.

- „To nikdo neví, nemoc může mít rychlý průběh, ale může trvat i dlouho. Chemoterapie pomůže, ale jestli se vyléčíte, to je tak na deset – dvacet procent. Každopádně, než nastoupíte léčbu, měl byste si dát svoje věci do pořádku. Jste ženatý?“

- „Ne, rozvedený, děti nemám, žiju sám.“

- „Alespoň tak. A co zaměstnání?“

- „Tam mě nikdo postrádat nebude, jsem jen malý úředníček a na moje místo se už tlačí tučet ženských, žádný chlap by to za ty prachy nedělal.“

- „Hm,“ řekl lékař a zadíval se na tohoto nenápadného chlapíka předčasně olýsalého, mírně obtloustlého, s plachým nepřístupným pohledem, za kterým se skrývala potlačovaná křivda. Pomyslel si: „Zase jedna oběť soustavného stresu, jak dlouho se asi užívá nějakým neštěstím? Ten krevní obraz má opravdu zvláštní. Kdoví, jestli by to zachránila transplantace kostní dřeně. Ale kde vzít dárce? Možná to bude pro něj vysvobození ze slzavého údolí...“

Josef M. šel po ulici a stále si opakoval: Tak tedy už definitivní konec, konec všeho. Kdyby ho to auto přejelo, bylo by to lepší! Automaticky se zastavil před dveřmi činžáku a nahmatal klíč. Po schodech vystupoval s námahou, v každém mezípatře zpomalil a díval se dolů přes zábradlí. Když konečně vystoupal až ke svému podkroví, cítil se nesmírně unavený. Nahnul se do úzkého průhledu mezi schody. Ne, tady ne, bytná je dobrá ženská, musela by to po něm uklízet. Vešel do svého pokoje a oblečený si lehl na postel. Musí se odklidit sám, nepřidělavat druhým práci. Ty doktory bude také šetřit, na pohřeb by sice měl, v posledních letech už nikam nechodil a jeho konto dosahovalo slušné výše. Dá spořitelni knížku bytné, napíše jí heslo a řekne jí, že kdyby se se ním něco stalo, tak je to pro ni. Chvilku zaváhal. Nebylo by lepší spočinout na hřbitově v rodné vsi nablízku své drahé mamince? Ještě, že se toho nedožila! Pohřbili ji teprve před pěti lety v pozeňnaném věku. Otce téměř nepoznal, umřel celkem mladý – kolik mu bylo vlastně let? Aha, přesně jako jemu a taky rakovina! Je to tedy dědičné. Muži v jejich rodu umírali ve středních letech, zato ženské se dožívaly vysokého stáří. Proč se nenarodil jako ženská? Ale vždyť je to vlastně

jedno, být vdovou není také nic moc. Jako jeho teta, ta už také nikoho nemá. A on ji od smrti matky nenavštívil ani jednou!

Myšlenky Josefa M. se zatoulaly do rodného kraje. Tam alespoň žil naplno, tohle živoření ve městě ho ubíjelo. Marie se asi nic nedozví. Nebo až později – podiví se, zakroučí hlavou, možná bude trochu smutná, ale jen pár dní a pak na něj zapomene úplně. Má dost jiných starostí s dětmi. Zas ho při vzpomínce zabořilo u srdce. To mi neměla udělat. Tak ho ponížít! Znovu si vybavil ten den, kdy mu oznámila: „Čekám dítě.“ Radostně se k ní vrhnul s rozpráhnutou náručí. Zmrazila ho tichým dodáním: - „Ale ne s tebou!“ Nechápal nic. Došlo mu všechno až později. „Já důvěřivý hlupák, slepý a hluchý!“ Nezmohl se vůbec na nic. Bojovat? Proč? Prostě se jen odstěhoval do tohoto podnájmu. Rozvod proběhl hladce – Marie našla toho pravého a měla s ním dítě. Teď už vlastně dvě. Nikdy se z toho už nevzpamatoval, vyhýbal se jí, ale zapomenout na ni nemohl. Jak ho podváděla! Od začátku. A všichni to věděli, jenom on nic netušil! Neměl sem do tohoto proklatého města vůbec jezdit. Ale co na vsi? Bylo tam sice krásně, miloval toulání po lesích a ve skalách na kopcích, ale práce tam pro něj nebyla. Josef byl odjakživa snílek, tvrdá fyzická dřina ho unavovala a praktický smysl pro vydělávání peněz neměl. Matka ho poslala do města na školu, odmaturoval s dobrým prospěchem a po vojně dostal místo na magistrátu. - „To máte až do důchodu,“ řekli mu s úsměvem. A on se přizpůsobil. Byl trochu podivín, nálady se u něj střídaly s pravidelností závislou na počasí a ročním obdobím. Na jaře sršel aktivitou, s podzimem na něj přicházela melancholie a únava, zimu by nejraději prospal. Našli ho párkrát klimbajícího za psacím stolem a měl z toho nepřijemnosti.

; - „Kde jste zas flámoval?“ ptal se ho vedoucí na poradě, kde usínal s otevřenými očima.

- „Nikde,“ odmítal obviňování, „trpím nějakou spavou nemocí, to je tím počasím.“

Za čas ho odklidili do archivu, aby nebyl tolik na očích. Úřednické papíry měl v pořádku, zvykli si na něj.

S Marií se seznámil před sedmi lety na jaře, byla to láska na první pohled. Vedl si jí z kina a celou cestu ji rozesmával svými vtipy. Skončili v její posteli ve vilce na předměstí, Marie to s ním uměla, byla zkušená. Rodiče je ráno načapali, neměl se kam schovat. Aby zachránil situaci, požádal je při snídani o Mariinu ruku. Marie se smála a tiskla se k němu. - A proč ne? - říkali si všichni, má dobré místo na úřadě a Marie by se už měla usadit, ti chlapi v podniku jí nedají pokoj! Josefova maminka měla také radost, ale i starost, a po roce, když se rozvedli, upřímně oplakala synovo neštěstí.

- „A je to opravdu tak?“ ptala se ho, „já bych tak ráda měla vnouče!“

Ze zarputilého Josefovo mlčení usoudila, že nemá cenu se víc vyptávat a jen si povzdechla:

- „Snad mu to vyjde s jinou.“

Nevyšlo. Josef se stal uzavřeným a nedůvěřivým, ženské z kanceláří si ho přestaly všimnout a pokud o něm byla řeč, tak byl terčem uštěpačných vtipků. Rychle stárnul, začal plešatět, řídké vousy mu prokvetly šedinami, tělo se obalilo tukem. Představoval typ sice užitečného, ale naprosto nezajímavého chlapíka. Zdálo se, že je s tímto údělem srozuměn a snad i spokojen. Nikdo netušil, co se skrývá za jeho zádušným pohledem. Rozhodnutí odejít pryč z města v něm pomalu dozrávalo, zbývalo jen vyřešit otázku kam. Všechno nakonec uspišila nemoc. Od konce léta se cítil stále unavenější a slabší, jako by ho zevnitř něco užíralo. Doktoři mu potvrdili neblahou předtuchu. Teď je rozhodnuto. Prostě zmizí.

Josef ležel na posteli stále ještě oblečený. Pomalu, ale jistě v něm dozrával plán. Ano, vrátí se do rodného kraje. Stále si ještě vybavuje všechna ta místa v lese, která prolézal jako kluk. Nejvíce

ho vábily skalní rozsedliny, táhnoucí se zlomovým hřebenem nejvyššího kopce za vesnicí, kterému se říkalo Hora. Již tenkrát tam byla přírodní rezervace s mnoha druhy vzácných rostlin, místo tiché, dostatečně vzdálené od lidských příbytků, téměř zapomenuté. Snad se tam nic nezměnilo. Vzpomněl si na úkryt ve skalách, který náhodou objevil při jedné výpravě. Spadl do nevelké průrvy a chtěl vylézt ven. Povšiml si ale úzké chodby do temnoty pod masivem skály. Nedalo mu to a protáhl se otvorem. Otevřela se před ním malá síňka, kde se mohl sotva otočit. Bylo v ní sucho a docela teplo, na zemi nahmatal jehličí a listí – asi tu mělo doupě nějaké zvíře. Když tam tak ležel, chtělo se mu spát. Trochu se rozkoukal v té tmě a prolezl chodbičkou k otvoru matně se rýsujícím v polotmě. Ideální úkryt, pomyslel si tenkrát a přivalil na vchod do jeskyňky kámen. Pak vylezl ze skalní trhliny a za pár dní na to malé dobrodružství zapomněl. A právě teď si všechno vybavil. To je to pravé místo, kam odejde a zmizí!

Druhý den ráno se Josef M. probudil s jasnou hlavou. Vyzvedl ve spřítelně část svých úspor, vrátil se domů, do tašky si sbalil pár věcí a zašel k bytné. Odpočítal nájemné na půl roku, spořitelní knížku s heslem a plnou mocí vložil do obálky a pečlivě zalepil. Když ji podával staré paní, podívala se na něj nedůvěřivě.

- „Můžu si ji u vás nechat? Nevím přesně, kdy se vrátím, ale pár měsíců to bude trvat.“

- „Ale ano,“ odpověděla.

Josef se rozloučil a vydal se k nádraží. Cestou se zastavil v lékárně a opatřil si tři balení prášků na spaní. K tomu si na nádraží prikoupil plastickou láhev minerálky. Jízdenku si koupil do stanice před jeho rodnou vesnicí - raději vystoupí tam, kde ho nikdo nezdá, pěšky už to k nim není tak daleko. Když přestupoval z rychlíku do lokálky, pozorně se rozhlížel, jestli neuvidí někoho známého a nakonec vlezl do prázdného vagónu. Vláček drkotal mezi poli, pak přešel starý viadukt přes řeku a vjel do lesa. Na zastávce, kde vystoupil, bylo jen pár chalup. Obešel vesničku a dal se lesní cestou do kopců. Šlo se mu lehce, zimu nepocíťoval, ačkoliv byla polovina listopadu a ráno byl mrazík. Nepotkal nikoho, jen jednou zahlédl v dálce nějakou postavu, a tak raději sešel z cesty do lesní houštiny, aby se s nikým nesetkal.

Když došel po známých stezkách až ke skalám na kopci, byl téměř vyčerpan únavou. To je tou nemocí, pomyslel si. A taky mi není osmnáct. Prolézal skalami, ale nemohl se zorientovat. Vylezl proto na nejvyšší skálu a rozhlížel se po okolí. Na obzoru se modraly zalesněné kopce, dole v údolí se rozkládala jeho vesnice, z komínů chalup se kouřilo a vše se utápělo v mlžném oparu. Rozeznal i hřbitov s kaplí a bezděky pozvedl ruku, jako by chtěl tam dolů poslat pozdrav rodičům i všem příbuzným a známým. Hledal pohledem jejich chalupu. Zůstala prázdná, jenom teta vedle ještě žila a jakžtakž ji udržovala. Proč se sem nevrátil dřív, dokud byl ještě zdravý? Mohl tu alespoň živořit! Plánoval si, že sem přijde s trochou toho důchodu, třeba i předčasného, a dožije tu svůj zpackaný život. Proto tu chalupu po rodičích nechtěl prodat. Ale teď už je pozdě. Odvrátil pohled od vesnice a sestupoval mezi balvany. Snažil se rozpomenout, kudy to tenkrát šel. Pěšiny pokrývalo spadané listí, kameny byly obrostlé mechem, pevné kořeny zakrslých borovic obepínaly skály. Našel i lípu, pod níž se kdysi tak dobře sedělo. Pod strmým svahem byla spousta napadaných kamenů - tady někde to přece bylo! Protahoval se škvírami mezi balvany, až se ocitl pod mohutným skalním převisem. Ano, tady spadl do té díry. Odhraboval listí pod megatunami bulžňákového suku a vyhazoval kameny z jámy, v níž vězel po pás. Jeden z nich se s rachotem kutálel se svahu. To se nesmí opakovat, musí být opatrnější, ještě by se mohl prozradit! Ale nebylo pochyb, že tu kromě něj není ani živáčka. Konečně se mu podařilo nahmatat kámen, zakrývající vchod do jeskyň. Byl u cíle.

Než vlezl do průchodu k jeskyni, podložil vchodový kámen menšími kamínky a hledal pro něj labilní rovnováhu, aby ho mohl za sebou svalit k průchodu. Soukal se obtížně chodbou, tašku s věcmi postrkoval před sebou – nejdříve rukama a potom hlavou. Na jednom místě uvízl tak, že

nemohl ani dopředu ani zpět. No jistě, před třiceti lety byl štíhlý chlapec, teď jeho sádelnaté tělo zabalené navíc do těžkého kabátu nemá už tu svižnost a sílu. Netušil, že chodba bude tak dlouhá. Musel vynaložit veškeré zbylé úsilí, aby se dostal do komůrky pod převisem. Když kopal nohama, uslyšel, jak za ním zapadl kámen u vchodu. Pocítil náhlou úzkost. V jeskynní komůrce však bylo volněji a celkem příjemně. Otočil se hlavou ke vchodu a přitáhl si koženou tašku pod hlavu. Takhle se mu bude lépe spát. Usmál se té myšlence a zašátral v kabele. Vytáhl dvě balení prášků na spaní a pečlivě vyloupal z obalu všechny tablety. Třetí balení nemohl najít. Ale snad to bude stačit, řekl si a otevřel láhev s minerálkou. Nacpal si hrst prášků do úst a zapil vodou. Polykaly se mu vleže špatně. Cítil, jak ho přepadá únava a spánek. Stačil ještě uzavřít hrdlo plastové láhve, přetáhl si límec kabátu přes hlavu a schoulil se do klubička. Takhle nějak spočíval v matčině lůně, pomyslel si, teď spočívá v lůně matky země. Bylo mu příjemně a propadal se do spánku, do nicoty, do nebytí.

Zdálo se mu, že znovu prochází skalami. Vše se vznášelo v beztížném stavu. I on. Bylo mu tak lehce, že stačilo jen určit směr a jít kamkoliv. Podíval se na své nohy. Krátké kalhoty mu dosahovaly sotva ke kolenům, na nohou měl sandály. Sejdu dolů do vesnice, řekl si, toulám se celý den a doma už určitě čekají. A zítra začíná škola, musím časně ráno vstát a jít na vlak. Loudal se po lesní cestě a potichu si hvízdal. Na rozcestí potkal Julču a její mámu – tu bosorku, jak jí ve vesnici říkali. Nesly košíky s houbami. Julča po něm blýskla tmavýma očima. Ten pohled jí pronikal až někam dovnitř. Ale té se přece nemusí bát, vždyť je to ještě malá holka, je jí sotva čtrnáct. Ale její máma je prý nebezpečná, umí uhranout. Jeden lesní dělník si ji sem přivedl až odněkud z východního Slovenska, kde byl na vojně a prý ji tam zbouchnul - museli sem utéct, jinak by je oba vyobcovali. Ale kdoví, jak to tenkrát bylo. Ženské z vesnice tu přivandrovalou couru neměly rády a svoje chlapy by před ní nejraději zamykaly. Tak mladá a už je vdovou! Ještě, že žije na samotě u lesa. Starou hájenku jim nechali, když muže zabil padající strom v lese. Měly tam i malé hospodářičko a vystačily si s nepatrným důchodem a nějakým tím přivýdělkem za sběr bylin nebo pomocné práce v lese. Josef se zastavil, posadil se na pařez u cesty, a díval se za oběma postavami. Slunce se dralo skrze větvoví a vytvářelo na cestě světelné mapy. Julča se ohlédla a usmála se na něj. Bude z ní krásná ženská jako její máma, ale nebude tak divoká, z jejich očí vyzařovala zvláštní pokora a klid. Sklopila řasy a otočila se k matce. Něco jí říkala, ale on to neslyšel. Pak se dvojice rozdělila, Julča odběhla a matka pokračovala v cestě. Josef se zdvihl z pařezu a vstoupil do lesa. Domů se mu už nechťelo, táhlo ho to tím směrem, kudy odešla ta holka. Po chvíli ji potkal. Číhala na něj za stromem a tvářila se, že jejich setkání je čirá náhoda.

- „Ahoj!“ nesměle ho pozdravila a čekala, co udělá.

Zastavil se a opětoval pozdrav. Uznale pokukoval po košíku s houbami a zeptal se:

- „Kam na ně v tuto dobu chodíte?“

- „Chceš je? Ráda ti je dám“, řekla Julie a napřáhla k němu ruku s košíkem.

- „Košíček mi někdy vrátíš. Třeba zítra.“

- „Zítra mi začíná škola, musím do města.“

- „Slyšela jsem, že už budeš maturovat.“

- „Hm, na jaře.“

- „Tak přijď v sobotu v šest na vyhlídku, budu tam na tebe čekat na lavičce,“ řekla Julča, vrazila mu košík do ruky, prudce se otočila a utíkala do lesa, jen jí copy na zádech litaly.

Josef stál a rozpačitě se usmíval. Bláznivá holka, pomyslel si. A hezká. Přiloudal se domů a máma se divila.

- „Kdes vzal ty houby? Vždyť skoro žádné nerostou. A čím je ten košíček?“

- „Ále, našel jsem ho u tety pod kůlnou,“ zalhal.“

- „Uděláme si k večeri smaženici,“ radovala se máma a už se dál nevyptávala.

Tak se začal scházet s Julií. Visela na něm tmavýma očima plnýma neskrývaného obdivu, občas o něj zavadila rukou, nebo se k němu nesměle přitiskla, když jí něco ukazoval v knížkách. Jednou ji z žertu přimáčknu ke stromu. Podivně zvláčněla, zaklonila hlavu a zavřela oči. Vzrušilo ho to, přejel jí rukou po tváři a po rtech a cítil, jak se Julie po hrubé kůře sune k zemi. Sukně se jí vyhrnula a on se musel ze všech sil ovládat, aby jí nepovalil do trávy pod sebe. Přidržel ji v náruči a oddychoval. To přece nesmí udělat, vždyť jí není ani patnáct! Oba se probrali a Julča otevřela oči.

- „Budeme si muset ještě počkat,“ řekl jí.

- „Na tebe budu čekat třeba sto let, protože tě mám ráda, Jozífku,“ odpověděla a něžně ho políbila na ústa.

Věděl, že to myslí smrtelně vážně. Ale když se o jejich schůzkách doslechla matka, měl doma zle.

- „Taková rodina!“ lamentovala, - „kdyby se toho dožil tvůj táta, ten by ti dal! Vždyť jsou to komedianti nebo cikáni! Kam jsi dal oči a rozum? Ještě nás oba přivedeš do neštěstí! Tohle musí rozhodně přestat! Já si s tou bosorkou promluvím, ať si holku hlídá – ta tedy začíná hodně brzy!“

Josef byl celý schlíplý a jen mlčel. S Julčou se ale scházet nepřestal. Když odmaturoval, dostal od ní dárek.

- „Dneska tě chci mít, čekali jsme dost dlouho a mně už bylo patnáct“, řekla mu a zavedla ho na tajné místečko mezi skalami v lese.

Oba byli tak nezkušení! Julie pak plakala, myslel si, že ji to bolelo, ale zavřela hlavou.

- „Mám neblahé tušení, že tě už nevidím. Máma mě posílá k příbuzným na Slovensko, marně jsem ji přemlouvala, mám tam jít do učení. Říká, že bych to tady měla těžké, vždycky tu prý budeme jen cizí náplava. Myslím si ale, že se mě chce zbavit. Má vyhlídnutého nějakého chlapa ze sousední vesnice. Ale já se sem vrátím, učení trvá jenom tři roky, to víš, raději bych šla někam do školy jako ty, ale na to nejsou peníze. Počkáš na mě?“

- „To víš, že ano, stejně musím na dva roky na vojnu a nevím, kde se pak upíchnu. Půjdem spolu do města, tam si nás nikdo nebude všimnout. Hned po vojně pro nás seženu nějaký bydlení.“

Když se Josef vrátil po dvou letech z vojny, zašel do hájenky zeptat se na Julii.

- „Ta sa už nevráti, našla si tam galána a bude sa vydávat.“

Zůstal stát jako opařený.

- „Pro ňu to bude lepšie, ludia sú tu zlí, viem to ovel´a dobre!“ zaslechl ještě.

Odešel bez pozdravu. Rozpomněl se, jak málo mu Julie psala poslední dobou – jen pár pohlednic. Má se za ní rozjet? Kam? Do nějaké vesnice u Rožňavy? A to se tak snažil, místo si našel a na to bydlení by si snad časem taky nastřádali. Chodil jako bez duše a matka ho doma utěšovala:

- „Vždyť jsem ti říkala, co jsou zač! Taková lůza! Buď rád, že ses jí zbavil!“

Nebyl rád. Odešel do města, aby zapomněl. A taková to byla velká láska, říkal si s trpkostí. Všechno se opakovalo, jako by to už někdy prožil. Déja-vu. Jak se jen vymanit z toho začarovaného kruhu? Kde se stala chyba? Kde přerušit chod zpětných událostí a dát jim jiný směr? Josef M. cítil jak stárne, chtěl zahnat všechny ty obrazy míhající se v rychlém sledu za sebou. Tvář Julie s hlubokýma tmavýma očima, ve kterých se zračila oddanost a láska, střídala rozesmátá tvář Marie se smyslnou touhou v přivřených zelených očích, Josef by to chtěl všechno zastavit, vrátit se zpátky k nějakému výchozímu bodu. Ale kde ho najít, kde to všechno začalo a kdy to skončí? Cítil, jak ho opouštějí síly, všechno se propadá do tmy a někde na druhém konci tunelu svítí malá jiskřička, ke které se musí upnout, aby nezmizel v nenávratné hlubině. A pak najednou nic, konec, úleva a zapomnění, Josef se vzdaluje svému tělu a je zase tak svobodný a lehký, už ho nic netrápí, už po ničem netouží.

Vracíme se tam, odkud jsme vyšli. Prach jsme a v prach se obrátíme. Ze země jsme vyšli a do ní se vrátíme. Záblesk vědomí. Bezmocná ztrnulost, vědomí se navrácí a zase mizí. Nevědět nic, nebo se vrátit k výchozímu bodu? Probudit vůli a žít, nebo zůstat mrtev? Ale ano, vždyť už ví, kde se to stalo a co má dělat. Musí přece všechno napravit, stala se tu hrozná křivda! Josef se chce vrátit domů, musí to někomu říct a něco udělat. Zatím ještě neví přesně co, ale už to brzy vědět bude! Pocítil v chřípí slabý závan vzduchu a vůni zetlelého listí a jehličí. Ta vůně jím pozvolna prostupuje, dostává se mu až do plic a zažihá motor srdce. Cítí, jak v něm bije, ale je to zatím cizí tělo, nehybné a strnulé. Jak ho probudit k životu? Trvá to nekonečně dlouho. Potom se mu zachvějí rty a oční víčka. Ale otevřít je, to zatím není možné. Tu strašlivou tíhu by neudržel ani s vypětím všech sil. A rty jsou pevně přilepené k sobě. Josef vyčkává, ale mozek už pracuje a uvádí do spojitosti všechny vjemy. Objevují se i první vzpomínky. Kde to jsem? říká si, ale ještě nic netuší. Pak pociťuje brnění v nohou a ruku. Jak je přimět k pohybu? Po dlouhé době se mu podaří pootevřít jedno oko. I tma může být ostrá! Rty sebou zacukají a štěrbinou propustí vzduch. Než rozhybe prsty, trvá to další věčnost. Pak pociťí žížeň. Pomaloučku sune ruku podél těla a nahmatá plastovou láhev. Odšroubovat víčko a přisunout láhev ke rtům je nadlidský výkon. Ale po prvních kapkách jde všechno už snáze. Josef se pokouší rozcvičit tělo. Jde to pomalu, ale jde to. Vysouká se z kabátu a otočí se hlavou k východu z jeskyně. Už si všechno vybavil. Asi jsem usnul a upadl do bezvědomí, říká si. Můj pokus o nenávratné zmizení se nezdařil. Co teď? Prášky došly. Hrst jich držel ještě v ruce, ale zapadly do listí a hrabanky. Jedno balení zůstalo v tašce. Aha, taška! Prošmátral tašku a kromě krabičky s léky našel i pár trdých bonbónů. Vložil jeden do úst a nechal rozpouštět. Láhev s minerálkou už byla dopita, žížeň polevila, cítil jen hlad. Přece tu nechcípnu, musím ven! Ta zatvřelá myšlenka ho zcela ovládla.

Josef M. se souká úzkou chodbičkou a jde to kupodivu dobře, jako by se prostor zvětšil. Určitě jsem tu prospal několik dní, venku bude zima, pomyslel si. Ale kabát s sebou vláčet nebudu, neunesl bych ho, stačí ta taška. U vchodu narazil na kámen. Dalo mu hodně práce, než ho odvalil, byl příliš zesláblý. Když vylezl ven, musel mít ještě dlouho zavřené oči. Světlo ho oslňovalo. Konečně si oči zvykly. Díval se na kameny porostlé mechem. Pak uviděl pár kvítků. Ale to je přece jatník a ten kvete až někdy začátkem dubna! Že bych v té díře prospal zimu? Vylezl z jámy po všech čtyřech, ale zvednout se neměl sílu. Kalhoty i svetr na něm volně plandaly. Všechny ty tukové polštáře, kterými bylo jeho tělo obaleno, zmizely. Rozveselilo ho to. Jsem jako ten jezevec po zimním spánku! Zasmál se. Tak a teď dolů, do vesnice. Uchopil kus větve, která se tu povalovala a pomalu sestupoval do údolí. Tam našel známou lávku přes potok. Shodil ze sebe šaty a dlouho se pečlivě myl. To ho osvěžilo. Slunce pěkně hřálo, cítil jak se mu do nahého těla vlévá s teplem nová síla. Přál si ještě něco pojíst, žížeň zahnal vodou z potoka. Oblékl se, opasek musel zatáhnout nadoraz, napřímil se a s kusem klacku v jedné a s aktovkou v druhé ruce šel zvolna k rodné vesnici.

Teta byla překvapená, ale očividně ráda, že ho vidí. Hned nosila na stůl.

- „To ne teto, mám přísnou dietu, dlouho jsem marodil. Stačí mi pár sušenek nebo suchý rohlík,“ řekl Josef a lačně hleděl na jídlo.

- „A kde ses celou tu dobu schovával, byl tady i nějaký pán, snad od policie nebo z nějakého úřadu a ptal se po tobě, že prý jsi zmizel. Měla jsem o tebe strach, řekla jsem mu, že ses tady už několik let neukázal. Taky bys své staré tetě měl dát o sobě občas vědět, vždyť víš, že už nikoho kromě tebe nemám.“

- „Nezlob se, teto, měl jsem teď těžké období.“

- „Byl jsi nemocný? Jsi tak hubený a zarostlý.“

- „Ano, byl jsem nemocný, vážně nemocný.“

- „A už je to lepší? Nebo jsi sem přijel...“ Teta nedořekla, ale její zděšený výraz mluvil za ní.

- „Ano, možná ano, já sám nevím.“

- „S tím musíme něco udělat. Vezmu tě k Julii do hájenky, však si na ni ještě pamatuješ, ne? Žije tam s matkou, co už je podruhá vdova. Ale Julie je léčitelka, víš, mnoha lidem pomohla, má na to dokonce nějaké papír a jezdí za ní nemocní zdaleka.“

- „Cože, Julča z hájenky se vrátila?“

- „Ano, už před několika lety, kdyby ty ses trochu zajímal! Ptala se na tebe, ale já jsem jí ani nedovedla říct, kde bydlíš! Od té doby, co ses rozvedl...“

- „Tos jí také vykládala?“

- „Zítřka tam zajdeme, ale musíš se nejdříve dát trochu dohromady, jsi hrozně zpustlý a nezlob se, jsi cítit nějakou zatuchlinou a jako bys ty své hadry vůbec nepral. Ale vždyť ti doma v chalupě zůstala spousta oblečení! Takhle nemůžeš přijít lidem na oči.“

- „Ano, teto, zajdeme tam, ale musím nejdřív nabrat trochu sil, jsem hrozně zesláblý.“

- „Neboj se, Jozífku,“ však já tě dám dohromady! A pak půjdeme do hájenky! I mně Julie pomohla, ani nevíš jak! Všichni si jí tady teď velmi považují.“

Josef přemítal o tom, co se se dozvěděl. Báł se vyptávat, jestli se Julie vrátila s někým nebo sama. Ale teď už je to všechno zbytečné, je nevléčitelně nemocen a ani ona mu nepomůže. Škoda, že se to všechno tak zvrtilo. Cítil, jak znovu upadá do beznaděje. Ale pohled z okna na zahradu mu rozjasnil tvář. Na stolním kalendáři byl nalistován druhý dubnový týden, tráva se už zelenala, stromy měly nalité pupeny, vyrazily už nejen plicníky a bledule, ale i první narcisky. A ptáci prozpěvovali. Chtěl by tu prožít alespoň jedno jaro, po té troše jídla se cítil docela svěží. A Julii by tak rád viděl! Kolik je jí vlastně let a jak se asi změnila? A co on? Vždyť jí takhle nemůže na oči! Teta se po delší chvíli vrátila.

- „Byla jsem vedle u vás a přinesla jsem ti oblečení a věci na holení. Ostříhám tě sama, pěkně nakrátko, jako když jsi byl malý kluk, pamatuješ?“

Když byla procedura ukončena, teta se na něj se zalíbením podívala.

- „Omládl jsi o dvacet let a už máš i lepší barvu. Jdi na zahradu na sluníčko, ať tě přejde ta bledost. Kde je lavička, víš.“

Josef seděl na zahradě a cítil se tak dobře, jak už to řadu let nezažil. Ne, teď už se mu nechtělo umřít! Večer mu teta ustlala ve světnici s vyhlídkou do zahrady. Bylo tam chladno, ale duchny v kanafasu byly voňavé, vyvětrané na sluníčku. Do pokoje svítil měsíc a Josef přemýšlel o tom, co prožil. Spal v těch skalách, nebo doopravdy umřel? Co když žije v paralelním životě, co když se mu podařilo přehodit nějakou výhybku do jiné skutečnosti a všechno tohle se mu jen zdá? Měsíční světlo ozařovalo předměty, které se mu jevily v jiné podstatě. Je to jako s tím světlem, uvažoval, slunce všemu dává jiný život, ten reálný, měsíc jen sprádá sny. Vstal a přistoupil k oknu. Zahrada, ve které se před pár hodinami nacházel, byla nyní úplně jiná, zmlkl zpěv ptáků a modř trávy byla tak zvláštní! Natáhl před sebe ruku, narazila na sklo, až zadrnčelo. To je ta hranice mezi snem a skutečností? Na které straně teď stojím? A ta moje ruka před pár dny nebyla vůbec moje. A kde jsem byl já? Všechny ty myšlenky se mu honily hlavou a nevěděl, zda sní nebo bdí.

Přemítal celou noc, nejvíc o sobě a Julii. Už neměl obavy ze smrti. Proč by měl umírat, když už jednou umřel? Kolik člověk snese prášků na spaní? Zeptá se doktora. Bude muset zajet do města a dát si své věci do pořádku. Jedno však už věděl určitě: nezůstane tam, vrátí se sem, do rodné chalupy, k Julii.

Ráno bylo slunečné, teta připravila k snídani vajíčka na měkko, ta pravá od slepic ze dvorka.

- „Hodně teď nesou, jaro je tady!“

Pak zašli do chalupy po rodičích a otevřeli okna do zahrady. Josef si připomněl všechna ta léta, která tu strávil. Na stěně ložnice visela svatební fotografie rodičů, prohlížel si zejména otce – „kolik mi bylo let, když umřel? Dvanáct?“ Musí se jít podívat na hřbitov, tak dlouho tam nebyl! Nerad sem tenkrát jezdil – nejdříve kvůli Julii, všechno mu ji tady připomínalo, a potom kvůli Marii. Určitě tady o něm všechno věděli - o jeho ubohé kariéře městského úředníčka i jak ztroskotalo jeho krátké manželství. Na vesnici se nic neutají. A Julie to ví určitě také. Může vůbec za ní přijít? Třeba jím bude pohrdat. Tak rád by ji zase viděl!

Teta ho však vyvedla z omylu: „Julie je profesionálka, s nikým se nevybavuje o soukromých věcech, a její diagnózy jsou přesné. Jo, a ještě jedna důležitá věc: jedna hodinová návštěva u ní stojí pět stovek. Máš nějaké peníze? Můžu tě případně založit.“

- „To není problém, něco mám. Ale poslyš, teto, to ta Julča si může přijít na docela pěkné peníze. A je vdaná?“

Vypadlo to z něj, ani nevěděl jak. Teta se na něj podívala úkosem.

- „Není. A je to přitom krasavice. Myslím si, že bychom tam mohli zajít ještě dnes, už na tom nejsi tak špatně, když se zajímáš o ženské. Nebo tam jdi sám, trefíš přece, ne? A Julču znáš jako už dospívající žábu, vybavuju si, žes tam za ní broustil za studentských let.“

- „Vždyť u ní ale nejsem ohlášený!“

- „Neboj se, ona už o tobě ví, jsi objednaný na desátou.“

- „Cože? Ty vesnické tamtamy opravdu fungují spolehlivě. Jak se o mně dozvěděla? Vždyť ty přece nemáš ani telefon.“

- „Já ne, ale sousedka ano. Tak jdi a vrať se na oběd. Ještě máš tu dietu?“

- „Ano, ale trochu polévky bych si dal.“

Josef se oblékl do svých starých manšestrových kalhot, našel i jednu parádnější košili a svetr

pletený ještě od maminky, jenom boty měl nové. Vzal to oklikou po starých lesních pěšinách, aby nemusel přes vesnici. Když se přiblížil k hájence, nemohl věřit svým očím. Ta stará chaloupka byla z gruntu přestavěná, byla z ní pěkná vilka se zahrádkou plnou květin. Přišel k vrátkům a zazvonil. Dvířka povolila a on šel po dlažbě z přírodních kamenů ke vchodu s verandou. Julča má opravdu dobrý vkus, musel uznat. Dveře nebyly zavřené. U stolku seděla mladá žena s dlouhými tmavými vlasy svázanými do ohonu a něco psala.

- „Máte zpoždění,“ řekla, aniž se otočila.

Zrozpačitěl. - „Dobré jitro,“ pozdravil. „Jmenuju se Josej M. a jsem původem z této vesnice.“

- „Já vím,“ řekla tiše a zvedla se od stolku. - „Bud' vítán,“ podala mu ruku a podívala se na něj těma svýma tmavýma očima. „Polož se tady na to lehátko a zavři oči.“

Poslušně ulehl. Přisunula si k němu židli a dlouho bylo ticho. Nepatrně pootevřel jedno oko. Její dlaň pomalu přejížděla nad jeho tělem a právě se zastavila nad hrudníkem. Také ona měla přivřené oči. Viděl nepatrnou vrásku kolem jejích úst, jak se zachvěla bolestí a na řase se jí zaleskla slza. Asi po deseti minutách řekla:

- „Můžeš se posadit.“

Zas byla od něj odvrácená a něco psala nebo kreslila. Podíval se na její stolec. Ruka jí jezdila samovolně po papíru a změt' čar vyplňovala malou figurku.

- „To mám být já?“ zeptal se trochu ironicky. Nic neřekla, jen ho zpražila přísným pohledem.

- „Prošel jsi těžkým trápením a hlubokou krizí. Málem jsi umřel. Vlastně jsi měl být už mrtvý. A nyní žiješ druhý život. To je zvláštní, nikdy jsem se s něčím podobným nesetkala. Linie tvého života je přerušená – jako kdybys umřel a znovu se narodil – právě teď. Kde ses tady vzal? Nevypadáš na novorozeně. Kolik je ti vlastně let? Čtyřicet? Pětatřicet? Přišel jsi tam od těch skal,“ ukázala oknem na Horu, jak tady tomu kopci říkali. - „Jako by ses tam narodil. Ale to je přece nemožné. Blábolím naprosté nesmysly. Úplně jsi mě vyvedl z míry! Neměl jsi sem chodit. Zase mi přineseš jenom trápení a bolest. Jako tenkrát...“

Už se neudržela a rozplakala se. Josef k ní přistoupil a pohladil jí po vlasech.

- „Jsi studený jako nějaký přízrak!“ křičela. Poklekl před ní a objal jí kolena

- „Tak mě probud' k životu!“ zašeptal, „bez tebe zase umřu.“

- „Jakto zase?“ Zvedla hlavu. Díval se jí do očí.

- „Máš pravdu, přišel jsem z těch skal, ležel jsem tam celou zimu jako mrtvý. Chtěl jsem tam umřít.“

Nedůvěřivě se na něj podívala.

- „Nevěříš? Tak mi urči diagnózu, jsi v tom prý neomylná.“

- „Ale vždyť už jsem ti všechno řekla. Prošel jsi krizí, měl jsi umřít, ale teď už tam nic nevidím.“

Sáhl do kapsy a vytáhl papír se složenou lékařskou zprávou.

- „Tak vrať svůj živnost'ák, tady to máš černý na bílým. Karcinom inoperabilis. Jistě tomu rozumíš.“ -

„Ale já v tobě opravdu nic tak strašného nevidím, nech se znovu vyšetřit!“

- „Ano, po neděli jedu do města. Musím tam zařídit spoustu věcí. Ale do týdne přijedu zpátky. Napořád.“

- „Ty se chceš vrátit? Myslela jsem, že tam někoho máš.“

- „Měl jsem, ale to už je dávno, určitě jsi to všechno slyšela.“

- „Slyšela jsem něco a nenáviděla jsem tě za to, že jsi mě zradil. Proto jsem zůstala tak dlouho na Slovensku. A pak mi to máma všechno řekla. Jak tě oklamala. Měla výčitky svědomí, když viděla, jak jsem nešťastná, ale to už bylo pozdě. Měl jsi ji rád? Víc než mě?“

- „Nechci o tom mluvit. Tolik zrady žádný chlap neunes. Užírám se tím už deset let. Jedině ty mě můžeš vyléčit, ty jsi moje léčitelka! Víím ale, že můžeš mít lepších chlapů, než jsem já, kolik chceš. Já už jsem jen ruina.“

- „Lhala bych, kdybych ti řekla, že jsem žádného neměla. Ale na tebe jsem nikdy nezapomněla, rozumíš, nikdy! A také jsem nikdy nepřestala doufat v nemožné. Teď už raději jdi a vrať se, až budeš mít ve všem jasno. Budu na tebe čekat!“

Josef M. vyšel z hájenky jako omámený. Po několika krocích se otočil a vrátil se zpátky. Odpočítal pět set korun z peněženky a položil je na stoleček.

- „Věřím, že tvoje diagnóza je správná,“ řekl a odcházel do vesnice k tetě. Pociťoval ukrutný hlad.

- „Tak jak to dopadlo?“ ptala se teta.

- „Dobře,“ odpověděl.

Dva dna odpočíval u tety a sbíral síly. Pak už tu nečinnost nevydržel a vybilil vápnem všechny světlice v rodném domku.

- „Budu se sem stěhovat,“ oznámil tetě.

- „Tak z toho mám opravdu radost. A co ta tvoje nemoc?“

- „Bude mě léčit Julča,“ zasmál se.

V pondělí ráno se vypravil na vlak a odjel do krajského města. Nejprve zašel k bytné. Stará paní se jeho návratu nedivila.

- „Byla tu po vás shánka, oznámila mu. Dokonce po mně chtěli, abych jim otevřela byt, ale já jsem je tam nepustila. Dokud nebudete mít povolení, řekla jsem jim, tak tam nesmíte! Nájem je řádně zaplacen. A tu obálku jsem jim zapřela, tady ji máte zpátky. Jsem ráda, že jste se vrátil, takový slušný nájemník! A jak vám ty lázně prospěly, vypadáte opravdu dobře, ani bych vás nepoznala, jak jste omládl. A také to bude tím, že jste shodil ty hrozné vousy.“

- „Budu vás ale muset zklamat“, řekl Josef, „chtěl bych se odstěhovat a musím dát výpověď.“

- „To je mi líto, myslím si, že v tom bude nějaká ženská, co? Ze srdce vám to přeju! Muž v nejlepších letech!“

Josef M. se začervenal.

- „A víte, že jste trefila do černého?“

Domluvili se na termínu stěhování a Josef si šel posvých.

Hned druhý den se vypravil ke svému doktorovi. Ten na něj zíral s neskryvaným úžasem.

- „Už jsme vás málem odepsali a považovali za nezvěstného. Tak dlouho jste se neukázal! Kde jste se, člověče, toulal?“

- „Nebudete mi to věřit, ale já jsem celou zimu prospal v rodné vesnici. Mám tam chalupu po rodičích.“

- „Prospal? A bral jste léky? A kdo o vás pečoval?“

- „Nikdo, prostě jsem spal, nepřetržitě.“

- „To je neuvěřitelné! Jednou jsem o něčem podobném četl v zahraničním vědeckém časopisu. Říká se tomu syndrom zimního spánku, Ale je to jev tak nesmírně vzácný... No, zdá se ale, že vám to prospělo. Vypadáte opravdu dobře. Sestro, nabereme krev a zítra uděláme další vyšetření. Tu nemocenskou prodloužíme a dáme pokyn k zpětnému proplacení. Byli tady totiž ze sociálky a hlásili to i na policii. Napíšeme, že pacient se nemohl dostavit ke kontrolám z důvodu - zimního spánku? Jak se to řekne latinsky?“

Doktor byl zjevně potěšen neobvyklým případem a dobrým stavem pacienta. Následná vyšetření to jen potvrdila. Metastázy zmizely, zůstal jen menší tumor v plicích, který je zapouzdřen a na ústupu.

- „Když to vydržíte ještě dva měsíce, půjdete před komisi a máte šanci dostat invalidní důchod, alespoň částečný, se syndromem zimního spánku nemůžete přece být ve stálém pracovním poměru. Rozhodně ne přes zimu!“ zasmál se doktor.

- „Víte pane doktore, rád bych se přestěhoval na venkov do rodné chalupy, cítím, že tady ve městě by se mi ta moje nemoc zase vrátila.“

- „Máte úplně pravdu, s takovým přírodním syndromem musíte žít v přírodě, to má svoji logiku. A můžu vám to jen doporučit.“

Josef byl spokojený, navštívil svého vedoucího na magistrátu a vysvětlil mu svůj stav. Se vší pravděpodobností do zaměstnání už zpátky nenastoupí, bude očekávat výsledek rozhodnutí komise.

- „Víte, když jste byl tak dlouho nezvěstný, už jsme za vás do archivu jednu pracovníci poslali, na záskok, vede si celkem dobře. My už jsme ani nevěřili, že vás ještě někdy uvidíme, něco jsme se dozvěděli o vaší nemoci a abych vám pravdu řekl, všichni se domnívali, že jste se, no, jak to říci...“

- „Sebevražda? Přiznávám se, že jsem k ní neměl daleko.“

Aby se vše uzavřelo, potkal Josef M. následujícího dne v parku svou bývalou ženu. Jedno menší dítě vedla za ruku, druhé, už starší, běhalo okolo ní. Jindy by se takovému setkání vyhnul, ale nyní klidně přistoupil k Marii, pozdravil ji a prohodil s ní pár vět. Jak se má a co děti, jsou pěkné,

jistě je šťastná a tak dále. Marie se na něj překvapeně dívala.

- „Slyšela jsem, že jsi vážně nemocný a měla jsem výčitky svědomí, že se trápíš kvůli mně, ale vidím, že to byly jen plané řeči, vypadáš opravdu dobře.“

- „Ne, nebyly to plané řeči, Marie, opravdu jsem se kvůli tobě trápil a byl jsem vážně nemocný, ale je to, zaplaťpánbůh, za mnou. Nezlobím se na tebe a přeju ti vše dobré. Už se asi nevidíme, vracím se na venkov. Domů. Sbohem.“

Marie se za ním dívala a říkala si: „Opravdu vypadá dobře, o mnoho líp než ten můj starý. Možná jsem měla zůstat s ním.“

Josef také porovnával a těšil se na Julii. Na zítřek objedná nějakou menší dodávku a převezve svoje věci domů. Usmál se tomu slovu.

Teta už ho čekala. Byla celá šťastná.

- „Tak přece jenom nezůstanu v stáří sama. Bude se mi lépe umírat!“

- „Ale teto, vždyť já tě budu taky potřebovat, možná víc, než ty mě.“ Josef se zařizoval. Chalupa byla stará, ale bydlet se v ní dalo. A on si vlastně přál, aby se tu nic nezměnilo. Topil dřívím v kamnech a větral, aby vypudil vlhkost po zimě. Těšil se, jak bude chodit do lesa na dřevo, s hajným se už domluví. Na venkově se dá bydlet levně. Pokud mu dají nějaký ten důchod, vystačí. Ale co Julie? Řekne jí, že už všechno zařídil, ale byla by spokojená s takovým nuzákem? Ale vždyť on přece může přece pracovat i tady. Za ta léta se v archivu přece jen něčemu naučil, pořídí si počítač a nějakou tu zakázku sežene. Vybaví si ve městě potřebné papíry pro podnikání, to snad tolik nestojí a na finančním úřadě zná pár lidí. Plánoval si budoucnost v růžových barvách, ale když šel za Julií, znovu v něm začaly hlodat pochyby. Je ta jeho nemoc opravdu zažehnaná? Co když se znovu vrátí? Dobře se cítil přece každé jaro. Odkládal návštěvu ze dne na den. A když se konečně odhodlal a zazvonil u vrátek, ozval se v reproduktoru ženský hlas:

- „Kdo je to, prosím?“

- „To jsem já, Josef.“

- „Ale nejste objednaný, nejbližší termín je až za čtrnáct dní, máme plno.“

Potom po krátké pauze promluvil jiný hlas, ve kterém poznal Julii.

- „Přijď v neděli v šest večer na vyhlídku. Ta lavička tam ještě stojí. Pamatuješ?“

- „Tak jo,“ vykoktal, - „přijdu!“

Do neděle byly dlouhé tři dny. Josef neměl doma stání. Utíkal do lesa a na Horu. K jeskyni se bál přiblížit a zamrazilo ho, kdykoliv si vzpoměl na tu dlouhou noc. Dny byly krásné a dlouhé. Cítil, jak mu přibývá síl. V noci ale nemohl spát, usínal na pár hodin až k ránu a když vrcholil úplněk, nespál vůbec. Stále ho něco lákalo ven do noci, do skal. Nevydržel to a o půlnoci se oblékl a vyšel z chalupy směrem k Hoře. Dlouhé stíny se táhly přes lesní cestu, bylo ticho rušené jen zvuky lesa. Chtělo se mu utíkat, cítil se lehký a svěží. Když došel až ke skalám, kde les končil, zaplavilo vrcholek Hory měsíční světlo, všechno kolem se utápělo v modravém oparu a on zas pochyboval o tom, zda bdí nebo sní. Obrátil tvář k měsíci a chtělo se mu křičet z plných plic. Jen stěží to nutkání ovládl a schoulil se do klubička pod skalním převisem. Třeba ho Julie jen zkouší, přemítal, a chce se mu pomstít za jeho zradu! Je to opravdu bosorka? Divočina v ní zůstala, ale to ho právě k ní přitahuje. Jestliže se i tentokrát zklame, už nebude mít nikdy sílu se pozvednout!

Pozná to zítra.

V neděli ráno pršelo. Josef si před šestou vzal starý deštník a řekl tetě: - „Půjdu se projít.“ Když došel na vyhlídku, déšť zesílil. Julie stála pod smrkem a choulila se do kabátu s kapucí. Byl to tentýž strom, pod kterým se mu kdysi sesula do náruče, jeho kmen však zesílil natolik, že už nebylo možné ho obejmut i s Julií. Přesto se o to pokusil. Dívala se na něj s vážnou tváří.

- „Už nejsem tak slabá jako dřív. A přesto máš nade mnou pořád tu zvláštní moc. Tak si se mnou dělej, co chceš!“

Josef cítil, jak se mu chvějí ruce. Také nemohl žertovat. Její obličej dýchal teplem a vůní deště. Mohl se jí dotýkat a hladit její vlasy pod kapucí. Když ji políbil, usmála se.

- „Pojď“,“ řekla mu, vzala ho za ruku a táhla do lesa. Zastavili se u starého seníku pod převislou střechou. - „Tady to znáš, vid’?“ Bylo to místo jejich prvního milování. - „Teď všechno může začít znovu!“ řekla potichu. Uchopil Julii v pase a povalil ji do sena. Milovali se dlouho. Potom pocítil zvláštní malátnost a propadal se někam dolů, do bezedné tmy.

Minulo jaro i léto. Josef M. zajel párkrát do města vyřídit si všechny záležitosti, především invalidní důchod.

- „Budete pod kontrolou,“ sdělil mu jeho lékař a když odcházel, starostlivě se za ním díval.

- „Ten nemá zdaleka ještě vyhráno,“ řekl pak sestře. Josef se však cítil dokonale zdravý a s elánem se pustil doma do práce. Dal do prádku zahrádku a nadělal dříví na zimu – pro sebe i pro tetu. S nadcházejícím podzimem však pocítil únavu a dostavily se opět deprese. Seděl na lavičce v zahradě a tupě zíral směrem k Hoře. K tetě chodíval na oběd a ta si pochvalovala, jak vypadá dobře, přibral nějakých pět kilo. Ožíval, jen když se měl setkat s Julií. To bylo jedenkrát za dva týdny při terapii u ní v hájence. Ale patřila jim všechna nedělní odpoledne, chodili po známých místech v lese a drželi se za ruce. Julie přišla za ním do chalupy jen jednou. Chtěl, aby s ním zůstala přes noc, ale zavrtěla hlavou.

- „Musím si to ještě všechno rozmyslet. Buď trpělivý.“

Josef pocítil hluboké zklamání. Tolik se těšil, že budou žít spolu. Ale uznal, že má pravdu. Kdoví, jak to s ním vlastně bude. Třeba se ta nemoc vrátí... A tak chodil zamyšleně po lese nebo vysedával na zahradě. I teta se začala obávat.

- „Měl bys jít k doktorovi na vyšetření,“ radila mu.

- „Je to zbytečné, stejně by mi nepomohl. Co se má stát, ať se stane.“

Počátkem listopadu nastaly první mrazy. Josef se ploužil jako mátoha. A pak se rozhodl.

- „Odjedu teď na nějakou dobu města, vrátím se sám. Nehledejte mě.“ řekl tetě i Julií. Cítil, že mu nedůvěřují. Julie ho dlouho držela za ruku.

- „Víš, na tu chemoterapii bys měl jít, nějak se mi to nelíbí. Zvládneš to.“

Josef přikývl. Zazimoval chalupu a napsal dopis: - „Kdybych se již nevrátil, odkazuji všechn svůj majetek Julií B.“ Připojil datum a obálku vložil do knihovny za sklo. Pak si do své staré tašky dal láhev s pitím a dvě balení prášků na spaní. Když vykročil směrem k Hoře, ještě se naposledy ohlédl. Cítil divnou bolest u srdce.

Po cestě nad vesnicí kráčeli dva muži. Jeden z nich byl zjevně hajný, druhý, soudě podle městského obleku, snad nějaký úředník. - „Tak tady někde to bylo,“ povídá hajný. Oba pocestní se zastavili a hleděli k mohutnému skalnímu převisu nad kamennou sutí obrůstající mechem. - „Šel jsem tenkrát na lišku s Azorem a ten mi zmizel v té suti. Říkal jsem si, že tam bude určitě nějaké doupě, je to přesně terén pro lišku – suchá komůrka ve skalní štěrbině prorostlá kořeny stromu. Azor se po chvíli vynořil z díry a držel v tlamě botu. Že by ji tam někdo ztratil? Ale jak se dostala dovnitř? Sestoupil jsem tedy do díry a odvalil pár těžkých kamenů, které zakrývaly vchod do jeskyně. Chtěl jsem se tam podívat, ale s tímhle břichem?“ Hajný se zasmál. - „Poslal jsem tam tedy znovu Azora, aby aportoval, a ten mi přinesl druhou botu. To už bylo podezřelý! Holenku, s tím nechci nic mít, řekl jsem si a druhý den jsem zavolaal policajty. Přijeli, vydrápali se sem se služebním autem a odházeli hromádku kamenů. - „Došlo tady k menšímu sesuvu kamenů, poznáte to podle toho mechu,“ řekl ten jejich velitel. Ten nejhubenější z nich vlezl s baterkou do té díry. A potom ho vytáhli. Teda to, co z něj zbylo v zimním kabátu. Fotili, našli i tašku s jeho věcmi a doklady. Ten poručík do nich kouknul, stál jsem u něj a ptám se:

- „Kdo to byl?“

Podíval se na mě a povídá:

- „Chcete si hrát na detektiva? Někáký Josef M.“

- „Ale toho já jsem přece dobře znal, byl odtud, z vesnice,“ povídám mu na to. „Odstěhoval se ale před deseti – patnácti lety, pak se tu před pěti lety ukázal přes léto a od té doby jsme ho neviděli. Jeho teta tady ještě žije.“

- „Aha,“ zbystřil poručík, „to by nám mohlo pomoci!“

- „Podívejte se, řekl mu ten mladej, „našli jsme v tý díře prázdný obaly od nějakých prášků.“

- „To byly prášky na spaní,“ povídá na to ten chytřej policajt, „případ se zdá jasný, vlezl do té díry s úmyslem skoncovat se životem. Ale to nám řekne expertýza, i když z těchle pozůstatků...“ díval se na maníky, kteří nakládali Jozífka do černý bedny.

- „Spíš bych vsadil na výpovědi příbuzných nebo známých,“ já na to. Poručík mě neuznal za hodna odpovědi, ale později se to potvrdilo. Psaly o tom i noviny, ale jen pár řádků. Prej smutný případ záhadně zmizelýho nemocnýho úředníka, nebo tak nějak.

Hajný se odmlčel. Druhý muž po celou dobu pozorně poslouchal.

- „A jak to skončilo?“ zeptal se po chvíli.

- „Nijak,“ hajný na to. „Nepřišli na nic. Mohla to být otrava prášky na spaní, ale taky prý se mohlo stát, že se sesulo kamení a on už neměl sílu tam odtud vylézt. To už nikdo nezjistí. Uložili ho tady na hřbitově, do rodinyho hrobu. Byl jsem mu na pohřbu, znali jsme se od školních let. Teta to oplakala, ostatní pokývali hlavou. Po tolika letech to už nebyla taková tragédie. Jen jedno mi vrtalo hlavou: Byla tam taková hezká mladá paní s malým klukem, a ta vám byla podobná té ženské, co sem před lety přišla s naším lesním dělníkem. Pak odešla s nějakým chlapem pár let po tom, co toho dělníka zabil v lese strom. Ale ta to být nemohla, byla by už starší, ale mohla to být ta její dcera, co se tady narodila a vychodila školu. Julie se jmenovala. Šuškal se, že to dítě, co měla s sebou, by mohl být Josefův syn, alespoň podoba tomu odpovídala.“

- „Ale počkejte,“ řekl na to muž z města, „Josef M. byl ve městě krátkou dobu ženatý s Marií, znal jsem je oba, a ta měla děti dvě, chlapce a holčičku. Ale ty se vlastně narodily až po Josefově rozvodu. Je to celé nějaké zamotané.“

- „Co bylo s Josefem ve městě, to nevím, že tam nějakou ženskou měl a rozvedl se, to jsem zaslechl, ale ta ženská na pohřbu to určitě nebyla. Byla to ta Julča. Ona ji máma poslala na Slovensko, když si nabalila toho novýho chlapa. A to dítě? Mohlo by být Josefovo, on se s ní totiž scházel v lese, párkrát jsem je viděl. Ale ksakru, to by muselo být mnohem starší. Ledaže by spolu něco měli až později, když se Josef vrátil. Ale ano, ta léčitelka, co si opravila starou hájenku je vlastně ta Julie. Já jsem tam nikdy nebyl, jsem zdravý jako řípa. A proč by mu jinak chodila na pohřeb i s tím klukem? Ale stejně tomu pořád nemůžu rozumět a hlavně vůbec nevím, co bylo s Josefem ve městě.“

- „Tak to vám můžu klidně říci, znali jsme se dobře, pracovali jsme oba na jednom úřadě. Josef byl nemluva, takový zvláštní, uzavřený člověk, precitlivělý. Asi měl v životě smůlu. Manželka mu utekla s jiným a pak onemocněl, prý vážně. Bydlel sám v podnájmu a jednoho dne prostě zmizel. Nikdo ho moc nepostrádal, ale já jsem ho měl opravdu rád. Bylo na něj spolehnutí, mockrát mi pomohl. Škoda, že mu to s tou Marií nevyšlo, když od něj odešla, šlo to s ním s kopce. Rád bych se dozvěděl, co se s ním vlastně stalo. Asi půl roku po tom, co zmizel, jsem mluvil s Marií a ta mi řekla, že ho potkala v parku a že vypadal velice dobře, zeštíhlý prý, omládl a oznamoval jí, že se stěhuje na vesnici. Marie vůbec netuší, že zemřel, jeho bytná jí řekla, že si našel v rodné vesnici novou ženu, já jsem tomu také věřil a přál mu to, a až teď, po tolika letech se dozvídám tyto věci. A je mi to moc líto. Rád bych zašel na hřbitov k jeho hrobu a také za jeho tetou, jestli ještě žije, jak říkáte.“

- „To není žádný problém, dovedu vás tam. Teta je zlatá ženská a o hrob pečuje. Myslím, že je Jozífkovi tady u nás doma dobře.“

- „Jsem rád, že jsem vás potkal a je tady opravdu krásně. Ta historie s Josefem je opravdu zvláštní, pořád mi tam chybí nějaká logika, něco mi tu nehraje. Ale on Josef byl také takový – zvláštní, nikdo se v něm nevyznal. Někdy samý vtip, jindy učiněný morous zalezlý ve svém archivu nebo v podnájmu jako jezevec. Škoda ho, myslím si, že byl nešťastný, stále se něčím užíral.“

- „Ale pane, na tom není zas tolik zvláštního, jednou je v životě hej, jindy ouvej. Tak to máte skoro s každým druhým!“

Pomaloučku došli až k hledané chalupě, tam se rozloučili a hajný se ubíral zpátky k lesu. Druhý muž zaklepal na dveře a vyčkával. Přišla mu otevřít stará usměvavá žena:

- „Zas někdo z úřadu? Vždyť už jsem vám všechno řekla.“

- „Víte,“ řekl neznámý muž, „jsem přítel Josefa M. z města a přišel jsem se pozeptat, jak se mu daří.“

- „Teď už dobře, můžete se jít na něj podívat. Tam,“ řekla mu s úsměvem žena a ukázala ke hřbitovní kapli za vesnicí. Pak se otočila do světnice k chlapci asi čtyřletému:

- „Jozífkú, ty si jdi hrát na zahradu, teta ti upeče buchty!“

Muž se usmál, poděkoval, pozdravil a kráčel směrem ke hřbitovu.

- „Opravdu je mu ten chlapec podobný,“ mumlal si pro sebe.

Radkovice, 23.4. 2011